

Sygn. akt **III AUa 1199/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2022 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **D. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 25 lipca 2022 r. sygn. akt III U 125/22

1. oddała apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz D. M. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

	sędzia Marta Sawińska	
--	-----------------------	--

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 stycznia 2022r. znak; (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił D. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że Komisja Lekarska Zakładu orzeczeniem z dnia 21 grudnia 2021 r. nie stwierdziła niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Zdaniem organu rentowego, nie została zatem spełniona przesłanka konieczna do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Odwołanie od ww. decyzji złożyła D. M. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza – laryngologa oraz biegłego foniatry na okoliczność występowania u niej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Wyrokiem z 25 lipca 2022 r., sygn. akt III U 125/22 Sąd Okręgowy w Koninie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał D. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe, począwszy od daty złożenia wniosku.

Podstawą powyższego orzeczenia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

D. M. urodzona (...) wystąpiła w dniu 22 sierpnia 2019 r. do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury nauczycielskiej.

Odwołująca w okresie 20 sierpnia 1979 r. do 28 sierpnia 2019 r. była zatrudniona w Szkole Podstawowej im. M. D. w K. jako nauczyciel.

Decyzją z dnia 1 października 2019 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury poczynając od dnia 1 sierpnia 2019r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Decyzją nr (...) (...)Inspektora Sanitarnego w K. z dnia 29 kwietnia 2021r. orzeczono stwierdzenie u wnioskodawczyni choroby zawodowej w związku z przewlekłą chorobą narządu głosu spowodowaną nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat; niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzocionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią wymienioną w poz.(...) wykazu chorób zawodowych określonego w przepisach w sprawie chorób zawodowych.

W dniu 30 września 2021 r. wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do renty w związku z chorobą zawodową oraz o ustalenie jednorazowego uszczerbku na zdrowiu.

Decyzją z dnia 26 listopada 2021 r. organ rentowy przyznał D. M. jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu w związku z chorobą zawodową w wysokości 15 %.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2022 r. organ rentowy odmówił przyznania odwołującej prawa do renty w związku z chorobą zawodową, gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 21 grudnia 2021 r. nie stwierdziła niezdolności wnioskodawczyni do pracy.

Po wniesieniu odwołania, z uwagi na konieczność dokonania oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni w kontekście występowania u niej choroby zawodowej i ewentualnej niezdolności do pracy spowodowanej tą chorobą zawodową, Sąd Okręgowy na podstawie art. 290 k.p.c. zarządził przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego foniatry M. Ł.

Sąd Okręgowy na podstawie opinii biegłej rozpoznał u odwołującej następujące schorzenia;

- niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzocionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią,
- zaburzenia czynnościowe krtani,
- przewlekły prosty nieżyt krtani,
- przewlekły podsychnający nieżyt błony śluzowej nosa i gardła,
- obustronny niedosłuch czuciowo-zmysłowy.

Biegła po zebraniu wywiadu, zbadaniu odwołującej, zapoznaniu się z dokumentacją medyczną i badania odwołującej podniosła, że w aktualnie wykonanym badaniu videostroboskopowym krtani stwierdza brak pełnego zwarcia fonacyjnego w części międzybłoniastej szpary głośni z towarzyszącą dysfonią – chrypką.

Głos powódki jest zaburzony – ochryply, matowy, obniżony, słaby, męczliwy – tworzony nieprawidłowo.

Stopień zaawansowania zmian w krtani spowodowanych chorobą zawodową jest na tyle duży, że nie spełnia odwołująca obecnie kryteriów zdrowotnych zdolności do pełnoetatowej pracy wymagającej wzmoczonego wysiłku głosowego.

Zmiany chorobowe narządu czynią odwołującą niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe.

Biegła w opinii uzupełniającej z dnia 11 czerwca 2022 r. (na skutek zastrzeżeń pełnomocnika odwołującej) podtrzymała wydaną opinię w sprawie podnosząc, że odwołująca w zawodzie nauczyciela przepracowała 35 lat wykonując prace wymagającą wzmoczonego wysiłku głosowego, a od października 2019 r. nie pracuje jest na emeryturze. Odwołująca wykorzystwała w sumie trzyletni urlop dla poratowania zdrowia w latach 2006/2007, 2009/2010, 2013/2014, 2016/2017 i kilkakrotnie była rehabilitowana w ramach sanatorium. Obecnie odwołująca nie spełnia kryteriów zdrowotnych zdolności do pełnoetatowej pracy wymagającej wzmoczonego wysiłku głosowego.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w ten sposób, że przyznał D. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe, poczynając od miesiąca w którym został złożony wniosek o to świadczenie.

Sąd I instancji podał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U.2019 r. poz. 1205 ze zm.), za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w art. 235 Kodeksu pracy. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy stwierdzenie choroby zawodowej u pracownika następuje w trybie określonym przepisami Kodeksu pracy. Art. 235¹ k.p. stanowi, że za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie, lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej. Z kolei zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 - j.t.) za niezdolną do pracy ustawodawca uważa osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ust. 2), a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy).

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołująca D. M. jest częściowo niezdolna do pracy wskutek choroby zawodowej pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzcionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią, zaburzeniami czynnościowymi krtani, przewlekłym prostym nieżytem krtani, przewlekłym podsychnającym nieżytem błony śluzowej nosa i gardła, obustronnym niedosłuchem czuciowo-zmysłowym. Zaznaczył jednocześnie, że tak o stanie zdrowia ubezpieczonej – w kontekście jej zdolności do pracy – wypowiedziała się biegła sądowa lekarz – specjalista w dziedzinie foniatrii M. Ł., a więc specjalista właściwy dla dolegliwości zgłaszanych przez odwołującą. W pisemnej opinii biegła stwierdziła, że istnieją uzasadnione podstawy by uznać, że stopień zaawansowania zmian spowodowanych chorobą zawodową jest na tyle istotny, że uniemożliwia ubezpieczonej wykonywanie pracy związanej z narażeniem na nadmierny wysiłek głosowy, a taką jest niewątpliwie praca w zawodzie nauczyciela. Biegła dokonała też w sposób wyczerpujący oceny poziomu kwalifikacji ubezpieczonej, przy uwzględnieniu zarówno kwalifikacji formalnych jak i nabytego doświadczenia związanego z wieloletnim wykonywaniem określonych obowiązków.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej D. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe, poczynając od miesiąca w którym został złożony wniosek o to świadczenie.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie, że opinia biegłej z zakresu foniatrii jest przekonująca, jednoznaczna i w pełni przydatna, pomimo, że opinia ta nie uzasadnia uznania odwołującej za niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową, co miało wpływ na wynik

sprawy poprzez stwierdzenie, że D. M. jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową, a w konsekwencji przyznanie odwołującej wnioskowanego świadczenia,

2. naruszenie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. z zw. z art. 286 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku dowodowego organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu foniatrii oraz z zakresu medycyny pracy na okoliczność ustalenia czy odwołująca jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową, co miało wpływ na wynik sprawy poprzez przyznanie odwołującej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,

3. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1205 ze zm.) poprzez jego zastosowanie w sprawie i przyznanie odwołującej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia złożenia wniosku.

W związku z powyższym, wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania,

2. przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu foniatrii oraz biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność ustalenia, czy odwołująca jest niezdolna do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji w związku z rozpoznaną u niej chorobą zawodową,

3. zasądzenie od odwołującej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Odwołująca w odpowiedzi na apelację organu rentowego wniosła o oddalenie apelacji oraz pominięcie wniosku organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z dziedziny foniatrii oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, wskazując, że wszystkie sporne okoliczności w sprawie zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo i wyczerpująco ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, prawidłowo oceniając stan zdrowia odwołującej, a wnikliwa i bezstronna analiza zgromadzonego materiału dowodowego zgodna jest z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Z uwagi na to Sąd Odwoławczy przyjął ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego za własne, dzieląc także przytoczoną, dla uzasadnienia rozstrzygnięcia, podstawę prawną i dotyczące jej wywody. Skoro, zatem stan faktyczny ustalony został prawidłowo bez naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, to nie zachodziła potrzeba ponawiania czy uzupełniania postępowania dowodowego.

Uzasadnienie Sądu I instancji zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 327¹ k.p.c. Motywy zawarte w tym uzasadnieniu Sąd Okręgowy w pełni akceptuje i podziela, skutkiem, czego odstępuje od powtarzania szczegółowych wnioskowań prawniczych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.11.1998 r.; I PKN 339/98 – OSNP nr 24, poz. 776 z 1999).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy D. M. spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na skutek choroby zawodowej, a jeśli tak to czy na stałe czy też okresowo.

Podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego jest niezasadny.

Dla skuteczności zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W

szczegółności strona skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Pozwany organ rentowy temu zadaniu nie sprostał. Możliwość zakwestionowania oceny dowodów w postępowaniu apelacyjnym jest ograniczona i sprowadza się do sytuacji, w których skarżący wykaże, że ocena ta była rażąco wadliwa lub oczywiście błędna. Organ rentowy nie wykazał, aby sporządzona opinia była wewnętrznie sprzeczna i niezgodna z ustalonym stanem faktycznym, ani też by badania dokonywane przez biegłą zostały przeprowadzone w sposób nieprawidłowy i nie uwzględniały wszystkich okoliczności sprawy.

Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe z udziałem biegłego sądowego z zakresu foniatrii lek. med. M. Ł. zgodnie z zasadami określonymi w art. 227 k.p.c. nakazującym by przedmiotem dowodu były fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, co do stanu zdrowia odwołującej i prawidłowo ustalił, że schorzenia, na jakie cierpi odwołująca powodują u niej częściowo niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe.

Ocena stanu zdrowia odwołującej nastąpiła na podstawie opinii biegłej z zakresu foniatrii, a zatem biegłej o specjalności adekwatnej do rozpoznanej choroby zawodowej, bowiem u odwołującej rozpoznano niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzocionową niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią, zaburzenia czynnościowe krtani, przewlekły prosty nieżyt krtani, przewlekły podsychnający nieżyt błony śluzowej nosa i gardła, obustronny niedosłuch czuciowo-zmysłowy. Biegła w rzeczowy sposób wyjaśniała, dlaczego rozpoznane schorzenia są podstawą do orzekania w jej przypadku o częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe. Biegła po zebraniu wywiadu, zbadaniu odwołującej, zapoznaniu się z dokumentacją medyczną i badania odwołującej podkreśliła, że w aktualnie wykonanym badaniu videostroboskopowym krtani stwierdza brak pełnego zwarcia fonacyjnego w części międzybłoniastej szpary głośni z towarzyszącą dysfonią – chrypką. Głos powódki jest zaburzony – ochryply, matowy, obniżony, słaby, męczliwy – tworzony nieprawidłowo. Stopień zaawansowania zmian w krtani spowodowanych chorobą zawodową jest na tyle duży, że nie spełnia odwołująca obecnie kryteriów zdrowotnych zdolności do pełnoetatowej pracy wymagającej wzmożonego wysiłku głosowego.

Sporządzona w sprawie opinia biegłej (główna i uzupełniająca) spełnia kryteria jakim powinna odpowiadać opinia stanowiąca dla Sądu podstawę do stanowczych ustaleń. Granicę obowiązku prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego wyznacza, podlegająca kontroli instancyjnej, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego postępowanie dowodowe, jakie przeprowadził Sąd I instancji na okoliczność stanu zdrowia odwołującej dało jednoznaczną odpowiedź na pytanie o zdolność odwołującej do pracy i nie istniała w postępowaniu przed Sądem I instancji potrzeba powołania innych biegłych, ani dalszego uzupełniania opinii. Nie istniała ona również w postępowaniu przed Sądem II instancji. Potrzeba taka powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. W podobnym tonie wypowiedział się też Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 102/09, LEX nr 537027 i z dnia 15 lutego 1974 r., sygn. II CR 817/73, LEX nr 7404. Wskazał, iż Sąd rozpatrujący sprawę ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu tylko wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

W świetle powyższego, Sąd Apelacyjny uznał, że ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie były wystarczające do prawidłowego jej rozstrzygnięcia.

Nie doszło także do naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, który może być stosowany, gdy choroba zawodowa jest istotną przyczyną częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, co oznacza, że bez wynikającego z niej uszczerbku na zdrowiu niezdolność do pracy nie wystąpiłaby. Taki stan rzeczy istnieje niewątpliwie, gdy choroba zawodowa sama powoduje uszczerbek na zdrowiu uzasadniający zakwalifikowanie pracownika jako częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy. Zachodzi on

jednak również wówczas, gdy sama choroba zawodowa nie uzasadnia uznania pracownika za częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy, jednakże bez wynikającego z niej uszczerbku na zdrowiu niezdolność do pracy nie wystąpiłaby, ponieważ pozostałe przyczyny niezdolności, np. inne choroby, nie wystarczają do jej powstania. W takim przypadku, stopień w jakim choroba zawodowa przyczynia się do niezdolności nie ma znaczenia, ważne jest to, że przesądza ona o wystąpieniu niezdolności do pracy, stanowiąc jej istotną przyczynę. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 lutego 2021 r., II USK 68/21 wyrok SA w Łodzi z 29 listopada 2012 r., III AUa 1446/11).

Rację ma pozwany organ rentowy tylko w tym zakresie, że sam fakt stwierdzenia choroby zawodowej nie oznacza, że ubezpieczona jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową. Niezdolna bowiem do pracy w związku z chorobą zawodową jest osoba, która z powodu naruszenia sprawności organizmu w związku z chorobą zawodową całkowicie albo w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i nie rokuje jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Stwierdzenie tej niezdolności poza aspektem biologicznym wymaga analizy wpływu na zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Pojęcie kwalifikacji zawodowych nie jest ograniczone ani do dotychczasowego charakteru pracy, ani do zawodu czy specjalizacji uzyskanej w wyniku nauki, ale należy je rozumieć szerzej, jako wynikające nie tylko z formalnego wykształcenia, lecz również z doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć pracę w innych warunkach i na innym stanowisku niż dotychczas.

Biegły odniósł się do posiadanych kwalifikacji odwołującej i możliwości przekwalifikowania zawodowego. W szczególności biegła uwzględniła doświadczenie zawodowe odwołującej jako nauczyciela.

W opinii wskazała, iż w przypadku odwołującej brak jest pozytywnych rokowań, co do możliwości, w realnym dającym się sprecyzować przedziale czasowym, odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym do równoważnego poziomu jaki aktualnie posiada. Obecnie zmiany w krtani uniemożliwiają odwołującej trwałe wykonywanie zawodów związanych z wysiłkiem głosowym w tym zawodu nauczyciela (związanych z poziomem kwalifikacji). Biegła podkreśliła, że zmiany chorobowe narządu głosu mają charakter stały i nieodwracalny, głos powódki jest zaburzony – ochryply, matowy, obniżony, słaby, męczliwy – tworzony nieprawidłowo. Z kolei stopień zaawansowania zmian w krtani spowodowanych chorobą zawodową jest na tyle duży, że nie spełnia odwołująca obecnie kryteriów zdrowotnych zdolności do pełnoetatowej pracy wymagającej wzmożonego wysiłku głosowego. Biegła zaznaczyła, że zmiany chorobowe narządu czynią odwołującą niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową na stałe.

Odwołująca jest z zawodu nauczycielem, przez 35 lata pracowała jako nauczyciel (matematyki) w Szkole Podstawowej im. M. D. w K.. Kilkakrotnie korzystała z urlopu zdrowotnego w latach 2006/2007, 2009/2010, 2013/2014, 2016/2017 oraz kilkakrotnie była rehabilitowana w ramach sanatorium.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny nie podziela argumentów organu rentowego zawartych w apelacji, a dotyczących możliwości wykonywania przez odwołującą pracy w bibliotece szkolnej lub na stanowisku pedagoga czy pracownika socjalnego (lub prace zbliżone). Zaznaczyć wypada, że odwołująca nigdy nie wykonywała pracy w tym charakterze (w innym charakterze niż nauczyciel), nie posiada także dodatkowych kwalifikacji, które są niezbędne do wykonywania pracy jako bibliotekarz czy pracownik socjalny. Z kolei przy ocenie zdolności do pracy dla potrzeb rentowych chodzi przede wszystkim o kwalifikacje rzeczywiste ubezpieczonej - w tym uwzględnić należy zarówno kwalifikacje wyuczone, ale również nabyte wskutek doświadczenia zawodowego. Odwołująca przez cały okres swojego zatrudnienia pracowała jako nauczyciel, posiada kwalifikacje formalne i odpowiednie doświadczenie zawodowe w pracy na takim stanowisku i te właśnie przesłanki należało mieć na uwadze oceniając zdolność ubezpieczonej do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Nie ma przy tym znaczenia ewentualna możliwość podjęcia pracy niżej kwalifikowanej.

W tym zakresie wielokrotnie wypowiadał się w swych orzeczeniach Sąd Najwyższy wskazując w wyroku z dnia 28 lutego 2012 r. **I UK 308/11**, że ocenę stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania

zdolności do pracy wywodzi się z przewidzianych w art. 13 u.e.r.f.u.s. przesłanek, a więc: stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, przy wzięciu pod uwagę rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych, odnoszących się jedynie do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy.

Osobą **częściowo niezdolną** do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 u.e.r.f.u.s. jest pracownik, który w wyniku choroby ma w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy, może natomiast wykonywać zatrudnienie niżej kwalifikowane, o niższych zarobkach.

Częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Doniosłe znaczenie w konstrukcji częściowej niezdolności do pracy (której definicję zawiera art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) ma podkreślenie, że chodzi o ocenę zachowania zdolności do wykonywania nie jakiegokolwiek pracy, lecz **pracy "zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji"** W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że osobą częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest pracownik, który w wyniku choroby ma w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy, może natomiast wykonywać zatrudnienie niżej kwalifikowane, o niższych zarobkach .

Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z 17 listopada 2000 r., II UKN 59/00, LexPolonica nr 351075) wskazywano, że osobą częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118) jest nauczyciel, który w wyniku choroby zawodowej ma w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy, natomiast może wykonywać zatrudnienie niżej kwalifikowane, o niższych zarobkach.

Jeszcze raz wskazać należy, iż opinia biegłego specjalisty z zakresu foniatrii powołanego przed Sądem Okręgowym została sporządzona fachowo, w oparciu o aktualną wiedzę, przedstawione w niej wnioski poparte są odpowiednimi argumentami. Biegła sądowa w należyty sposób wyjaśniła przedstawione przez sąd zagadnienia, wskazała na czym oparła swe tezy i co stanowiło ich podstawę.

Dowód z opinii biegłych podlega szczególnej ocenie, bowiem sąd nie mając wiadomości specjalnych jedynie może oceniać logiczność wypowiedzi biegłego. Ocena dowodu z opinii biegłego nie jest dokonywana według kryterium wiarygodności w tym znaczeniu, że nie można „nie dać wiary biegłemu”, odwołując się do wewnętrznego przekonania sędziego, czy też zasad doświadczenia życiowego. Opinia biegłego podlega, tak jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., jednakże co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Jakkolwiek opinia biegłego jest oparta na wiadomościach specjalnych, to podlega ona ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem, na tle tego materiału, koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkował się on do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków.

Zarzuty apelacji w świetle szczegółowych wyjaśnień biegłej zaprezentowane w opinii (głównej i uzupełniającej), są nietrafne i stanowią jedynie bezzasadną polemikę z wnioskami tych opinii.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do uznania, że Sąd I instancji dokonał błędnej oceny materiału dowodowego, jak też brak jest podstaw do uznania, iż przepisy prawa materialnego zostały w sprawie niewłaściwie zastosowane. W związku z tym, że w sprawie zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności związane ze stanem zdrowia odwołującej, nie było konieczności powołania dowodu z opinii innych biegłych foniatrów oraz biegłego

z zakresu medycyny pracy, a zatem wbrew stanowisku organu rentowego nie doszło do naruszenia art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. z zw. z art. 286 k.p.c.

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności należało stwierdzić, iż brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutów podniesionych w apelacji.

Z tych względów Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając powyższe na względzie, tytułem zwrotu kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) zasądzone od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 240 zł (pełnomocnictwo k.86) – pkt 2 wyroku.

sędzia Marta Sawińska